BPiON információs füzet:

Diákok foglalkoztatási lehetőségei

Magyarország

A tájékoztató tartalma

Ez a tájékoztató füzet a diákok foglalkoztatási lehetőségeit mutatja be Magyarországon.

Az ebben a dokumentumban szereplő információk kizárólag általános tájékoztató jellegűek, és nem minősülnek jogi tanácsadásnak. Felhívjuk figyelmét, hogy minden egyes ügy egyedi körülményeket tartalmazhat, ezért erősen ajánlott a konkrét helyzet részletes felmérése, mielőtt az itt található útmutatások bármelyikét alkalmazná. Minden döntést az eset konkrét tényei alapján és az alkalmazandó törvényekkel és rendeletekkel összhangban kell meghozni.

Tartalomjegyzék

1. Általános speciális rendelkezések 3
2. Foglalkoztatási formák 4
   - 2.1. Iskolaszövetkezeti munka szabályai 4
   - 2.2. Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony (Megbízási szerződés) 5
   - 2.3. Egyszerűsített foglalkoztatás (EFO) 6
   - 2.4. Háztartási alkalmazottként végzett munka 7
   - 2.5. Hallgatói munkaszerződéssel végzett munka 8
   - 2.6. Szakképzési munkaszerződés 10
3. Összefoglaló táblázat 13

1. Általános speciális rendelkezések

A foglalkoztatási lehetőségek ismertetése előtt fontos kiemelni a nappali tagozatos hallgatókra vonatkozó speciális rendelkezéseket.

Egészségügyi szolgáltatás járulékfizetés nélkül:

A nappali tagozatos diákok – a tanulói vagy hallgatói jogviszony kezdetétől a diákigazolványra való jogosultság megszűnéséig – automatikusan jogosultak egészségügyi szolgáltatásra.

Adókedvezmény 25 év alatt:

2022. január 1-jétől a 25. életévüket be nem töltött fiatalok az összevont adóalapba tartozó jövedelmeik után adókedvezményt vehetnek igénybe. Az adókedvezmény révén a jogosultak mentesülnek a személyi jövedelemadó (SZJA) megfizetése alól a kedvezmény havi összegéig, amely 2025-ben 656 785 forint.

Diákok foglalkoztatása – Mit kell tudni a munkavállalás szabályairól?

Alapesetben munkaviszonyt az a személy létesíthet, aki betöltötte a 16. életévét. Fontos azonban, hogy a 16 és 18 év közötti fiatal munkavállaló csak törvényes képviselője írásbeli hozzájárulásával dolgozhat és köthet érvényesen munkaszerződést. Iskolai szünet idején a jogszabály lehetőséget biztosít arra is, hogy a nappali tagozatos tanulók, akik betöltötték a 15. életévüket, munkát vállaljanak.

Külön engedély birtokában – a gyámhatóság előzetes hozzájárulásával – a jogszabályban meghatározott kulturális, művészeti, sport- vagy reklámtevékenység végzése azon tanulók számára is engedélyezhető, akik még nem töltötték be a 16. életévüket.

A munkavégzés előfeltétele az érvényes adóazonosító jel megléte

2. Foglalkoztatási formák

A diákok számára többféle munkavégzési forma áll rendelkezésre. Ezek közül a leggyakoribbak a következők:

- Iskolaszövetkezeten keresztül történő foglalkoztatás
- Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony (például megbízási szerződés alapján)
- Egyszerűsített foglalkoztatás
- Háztartási alkalmazottként való munkavégzés (például takarítás, gyermekfelügyelet, ház körüli munkák esetén)
- Munkaviszony keretében történő alkalmazás, ideértve a hallgatói munkaszerződés és szakképzési szerződés alapján végzett munkát is

2.1. Iskolaszövetkezeti munka szabályai

A személyi jövedelemadó mértéke 15%, azonban a „25 év alatti fiatalok kedvezményére” jogosultak érvényesíthetik az adókedvezményt. Az SZJA levonása és bevallása az iskolaszövetkezet feladata.

A nappali tagozatos hallgatók foglalkoztatása járulékmentes, mivel ez a jogviszony nem keletkeztet biztosítotti státuszt. A járulékmentesség a diákigazolvány érvényességének végéig érvényes.

2.2. Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony (Megbízási szerződés)

A diákok megbízási szerződéssel is vállalhatnak munkát, amely önálló tevékenységből származó jövedelemnek minősül. Az ebből származó jövedelem után 15% SZJA fizetendő, azonban a „25 év alatti fiatalok kedvezményére" jogosultak érvényesíthetik az adókedvezményt.

A költségelszámolásra kétféle módon van lehetőség:

- Tételes költségelszámolás: a felmerült költségeket számlákkal, bizonylatokkal kell igazolni.
- 10%-os költséghányad (átalány): számlák benyújtása nem szükséges; ebben az esetben a bevétel 90%-a számít jövedelemnek. Ez az egyszerűbb megoldás, különösen alacsony költségtartalmú munkák esetén.

A diák a kifizetést megelőzően nyilatkozhat a választott elszámolási módszerről. Nyilatkozat hiányában a kifizető automatikusan a 10%-os költséghányaddal számol.

Járulékfizetés akkor keletkezik, ha a megbízási díj havi összege eléri a minimálbér 30%-át (ez 2025-ben: 87 240 Ft/hó, vagy 2 908 Ft/nap). Ebben az esetben a diák biztosítottnak minősül és 18,5% társadalombiztosítási járulék fizetendő, amelyet a foglalkoztató von le, vall be és utal a NAV részére.

Amennyiben a megbízási díj nem éri el a fenti küszöbértéket nem keletkezik járulékfizetési kötelezettség és a diák nem válik biztosítottá ezen jogviszony alapján.

2.3. Egyszerűsített foglalkoztatás (EFO)

Az egyszerűsített foglalkoztatás egy rugalmas és adminisztratív szempontból egyszerűbb foglalkoztatási forma, amely kedvező lehetőséget biztosít diákok számára, különösen idényjellegű vagy alkalmi munkák esetén.

Alkalmazási lehetőségek:

- Mezőgazdasági idénymunka
- Turisztikai idénymunka
- Alkalmi munka

2025 július 1-jétől az egyszerűsített foglalkoztatás keretében ledolgozható évi 120 napos időkorlátot már nem munkáltatónként, hanem összesítve, valamennyi munkáltatónál együtt kell figyelembe venni.

A munkáltató viseli a közteher fizetését.

Foglalkoztatás típusa	Napi közteher
Alkalmi munka	4 400 Ft
Mezőgazdasági és turisztikai idénymunka	2 200 Ft
Filmipari statiszta	8 700 Ft

A közteher a munkáltató oldalán kiváltja a szociális hozzájárulási adót, a rehabilitációs hozzájárulást, valamint az adóelőleg-levonási kötelezettséget, a munkavállaló oldalán pedig a társadalombiztosítási járulékot és a szja-előleg fizetését.

EFO esetén a munkavállaló csak akkor köteles SZJA-t fizetni és bevallást benyújtani, ha az egyszerűsített foglalkoztatásból származó bevétele meghaladja a mentesített keretösszeget (2025-ben napi 17 394 Ft, garantált bérminimum esetén 20 852 Ft). Filmipari statisztáknál a napi díj legfeljebb 34 900 Ft lehet, ami alatt nincs adófizetési és bevallási kötelezettség. Ugyanakkor a „25 év alatti fiatalok kedvezményére” jogosultak érvényesíthetik az adókedvezményt.

Az egyszerűsített foglalkoztatás nem hoz létre biztosítotti jogviszonyt. A munkavállalók ellátási jogosultságai korlátozottak: kizárólag nyugdíjra, baleseti egészségügyi szolgáltatásra és álláskeresési ellátásra jogosultak.

A munkáltatónak írásos igazolást kell kiállítani a kifizetett összegekről és levonásokról, valamint az adóévet követő év január 31-ig éves összesített igazolást is át kell adnia a munkavállalónak. Amennyiben a munkáltató foglalkoztathatósági szakvéleményt kér, az két évig érvényes.

2.4. Háztartási alkalmazottként végzett munka

A háztartási munka egy olyan sajátos foglalkoztatási forma, amely lehetőséget kínál diákok számára is, hogy magánszemélyek háztartásában végezzenek munkát.

A háztartási munka jellemző tevékenységei:

- Gyermekfelügyelet, korrepetálás
- Takarítás, főzés, mosás, vasalás
- Házvezetés
- Idősek vagy betegek otthoni ápolása, gondozása
- Kertgondozás

A munkát kizárólag magánszemély otthonában lehet végezni, nem vállalkozási keretben, és annak az ott élők mindennapi életét kell szolgálnia.

A diák mentesül az SZJA és a társadalombiztosítási járulék megfizetése alól.

A foglalkoztatás nem keletkeztet biztosítási jogviszonyt, a munkavállaló nem válik jogosulttá e jogviszony alapján.

A bejelentés a munkáltató feladata és 2024. január 1-jétől nem kell a háztartási alkalmazott után regisztrációs díjat fizetnie a foglalkoztatónak. Az alkalmazott kérésére a munkáltató köteles igazolást kiadni a kifizetett munkabérről, amivel a későbbiekben igazolni tudja a keresetét.

2.5. Hallgatói munkaszerződéssel végzett munka

Az Nftv.44 § (1) bekezdése két típusú hallgatói munkaszerződést különböztet meg:

- képzéshez kapcsolódó
  - a duális képzés képzési ideje alatt külső vagy belső gyakorlóhelyen:

    Duális képzés: a műszaki, művészet, informatika, agrár, természettudomány, orvos- és egészségtudomány vagy gazdaságtudományok képzési területen indított gyakorlatigényes alapképzési szakon, diakónia és szociális munka alapképzési szakon, illetve a felsorolt képzési területhez tartozó mesterképzési szakon folytatott képzés azon formája, amelyben a szak – képzési és kimeneti követelményeknek megfelelően meghatározott, a képzési időszakra, a képzés módszereire, a tanórára, a megszerzett tudás értékelésére egyedi rendelkezéseket tartalmazó – tanterve szerint a gyakorlati képzés a Duális Képzési Tanács által meghatározott keretek között, minősített szervezetnél folyik.

    Duális képzés esetén szintén szükséges egy külön együttműködési megállapodás a képző intézmény és a duális képzőhely (vállalat) között, továbbá a hallgatóval hallgatói munkaszerződést kell kötni.

- **a képzési program keretében, illetve a képzés részeként megszervezett** szakmai gyakorlat vagy gyakorlati képzés során az intézményben, az intézmény által alapított gazdálkodó szervezetben vagy külső vagy belső gyakorlóhelyen,

  A képzési program keretében, illetőleg a képzés részeként megszervezett szakmai gyakorlat keretén belül az alábbi gyakorlat típusok különböztethetőek meg:

  - **Gyakorlatigényes szak** esetén: a képzési és kimeneti követelményei alapján legalább hat hétig tartó szakmai gyakorlatot is tartalmazó szakon elvárt teljesítendő szakmai gyakorlat.
  - **Szakmai gyakorlat:** felsőoktatási szakképzésben, alap-, mester- és osztatlan képzésben, külső gyakorlóhelyen vagy felsőoktatási intézményi gyakorlóhelyen teljesítendő részben önálló hallgatói tevékenység

  A 6 hetet meghaladó szakmai gyakorlat esetén kötelező együttműködési megállapodást kötni az egyetem és a szakmai gyakorlatot biztosító szervezet között. Emellett a hallgatóval külön hallgatói szerződést is szükséges megkötni.

+ A képzési programhoz nem kapcsolódóan, a felsőoktatási intézmény alaptevékenysége körében a felsőoktatási intézményben vagy a felsőoktatási intézmény részvételével működő gazdálkodó szervezetben.

Képzéshez kapcsolódó hallgatói munkaszerződés esetén a foglalkoztatott hallgató nem minősül biztosítottnak és a munkabér után nem kell társadalombiztosítási járulékot fizetni. Bér és egyéb juttatások esetén szocho fizetési kötelezettség sem áll fenn.

A hallgatót díjazás illeti meg, ha a munkavégzés duális képzés vagy szakmai gyakorlat keretében történik. Ennek mértéke legalább a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) 65%-a, amelyet eltérő megállapodás hiányában a gyakorlóhely fizet.

Költségvetési szerveknél és közérdekű vagyonkezelő alapítvány által fenntartott intézményekben a szakmai gyakorlat díjazás nélkül is teljesíthető, azonban a hallgatót ekkor is teljes körű munkavállalói jogok illetik meg.

A hallgatónak kifizetett díjazás a minimálbér összegéig (2025-ben 290 800 Ft) adómentes. A „25 év alatti fiatalok kedvezményére” jogosultak érvényesíthetik az adókedvezményt.

A KSH munkaügyi statisztikáihoz szükséges adatokat a NAV 08-as bevallás M-08 lapja alapján kapja meg, ezért ezt a munkáltatónak akkor is ki kell tölteni, ha nincs adó- vagy járulékfizetési kötelezettség.

2.6. Szakképzési munkaszerződés

A szakképzési munkaszerződés a tanulók és a duális képzőhelyek közötti különleges munkaviszony, amely a szakirányú oktatás idejére jön létre. A szakképzési munkaszerződés megkötésével a tanuló és a képzőhely között munkaviszony jön létre.

Kikkel köthető szakképzési munkaszerződés?

- Szakképzési munkaszerződés köthető tanulói jogviszonyban álló személlyel az alábbi esetekben:
  - szakmajegyzék szerinti képzésben vesz részt,
  - szakiskolában, szakképző iskolában vagy technikumban tanul,
  - letette az ágazati alapvizsgát (vagy alóla mentesült),
  - államilag támogatott képzésben tanul.

  A szerződés az alábbi módokon köthető: a szakirányú oktatás teljes hátralévő időtartamára, vagy rövid ciklusú formában, évente legfeljebb kétszer, 2–12 hetes időszakra, maximum 12 hétre összesen.
- Szakképzési munkaszerződés köthető felnőttképzési jogviszonyban álló személlyel is, három eset lehetséges:
  - ha nincs másik munkahelye
  - van munkahelye, de nem ott tölti a gyakorlatot: Nem köthető rövid távú szerződés, csak a teljes szakirányú oktatás idejére.
  - a cég saját dolgozója: Vagy kiegészítik meglévő munkaszerződését, vagy külön szakképzési munkaszerződést kötnek vele.

A szakképzési munkaszerződés megkötésének feltételei

- Képzés megkezdése előtt: A cégnek kamarai engedéllyel kell rendelkeznie.
- Duális képzés tárgyi és személyi feltételek megléte,
- Képzési program
- Minőségirányítási rendszer (KAMSZERNEK megfelelően)

12-es szabály: A duális képzőhely, ha 12-nél több tanulóval rendelkezik, csak az előző év átlagos állományi létszámának legfeljebb 30%-áig köthet szakképzési munkaszerződést. A korlátozás nem vonatkozik a KKV-nak nem minősülő vállalkozásokra, továbbá nem számít bele a rövidített idejű vagy a saját dolgozóval kötött szerződés, de ezeknek a kamarai engedély szerinti létszámba bele kell férniük. Létszámbővítést a kamaránál kell jelezni.

A szakképzési munkaszerződés alapján fizetett havi munkabér összege a szakirányú oktatás önköltségéhez igazodik: annak egyhavi összege, de legfeljebb 168%-a (168 000 Ft) lehet. A tanulónak járó egyéb juttatást a választott szakmához szükséges végzettséggel rendelkező dolgozók juttatásával azonos mértékben kell megállapítani, de legfeljebb a szakirányú oktatás egyhavi önköltségének 168%-áig évente.

Az Szkt. alapján meghatározott mértékben kifizetett munkabér és a minimálbért meg nem haladó mértékű más pénzbeli és nem pénzbeli juttatás adómentes. Ha a tanuló más munkáltatónál is dolgozik, a szakképzési munkaszerződés alapján járó díjazásra és adómentességre csak időarányosan jogosult. A „25 év alatti fiatalok kedvezményére” jogosultak érvényesíthetik az adókedvezményt. A tanuló munkaviszonyban foglalkoztatott biztosítottnak minősül, így a munkabért 18,5% társadalombiztosítási járulék terheli.

A szakképzési munkaszerződés alapján fizetett jövedelem után a munkáltatót nem terheli szociális hozzájárulási adó. A Szocho tv. által biztosított mentesség a személyijövedelemadó-mentesség összeg határát meghaladó összevont adóalapba tartozó jövedelmek esetében áll fenn. A személyi jövedelemadó-köteles, külön adózó jövedelmek után 13%-os szociális hozzájárulási adót kell fizetni, mert ezek nem mentesülnek a szocho alól.

Szakképzési munkaszerződéssel foglalkoztatottakkal kapcsolatos bejelentési kötelezettségek

- Tanulói jogviszonnyal rendelkezők bejelentése:

  A szakképzési munkaszerződéssel foglalkoztatott tanulókat a NAV felé a T1041-es nyomtatványon kell bejelenteni legkésőbb a munkaviszony kezdőnapján. A munkaviszony megszűnését szintén be kell jelenteni, legkésőbb a megszűnést követő 8 napon belül.

- Felnőttképzési jogviszonyban, de szakképzési munkaszerződéssel foglalkoztatottak esetén:
  - Saját dolgozóként, akinek már van munkaszerződése, és ezt szakképzési munkaszerződés kiegészíti:
    - Nem kell bejelenteni a T1041-en.
    - Van adó-, járulék- és szociális hozzájárulási adó (szocho) fizetési kötelezettség.
  - Ha külön szakképzési munkaszerződést kötnek:
    - Be kell jelenteni a T1041-en, 1131-es jogviszonnyal.
    - Ilyenkor párhuzamos két jogviszonya lesz a tanulónak.
    - A szakképzési munkaszerződésből származó jövedelem adó-, járulék- és szocho-mentes, maximum 168 000 Ft-ig.

A szociális hozzájárulási adóról szóló törvény (Szocho tv.) 17/A. § (2) bekezdése szerint az adókedvezmény ugyanazon munkáltató és munkavállaló esetén legfeljebb 12 hónapig érvényesíthető azon képzésben részt vevő személy számára, aki a szakirányú oktatást saját foglalkoztatójánál végzi, és legkésőbb a szakirányú oktatás befejezését követő második vizsgaidőszakban szakmai vizsgát tesz.

Kivétel: A 2024. december 31. előtt megkezdett szakirányú oktatások.

Szakképzéses munkaszerződéssel foglalkoztatott tanulók után lehívható támogatások:

- A képzési norma a szociális hozzájárulási adó (szocho) terhére igényelhető, amit a 08-as bevallásban kell elszámolni.
- A normatíva mértéke a cég munkanapjainak és a tanuló munkahelyen töltött munkaóráinak számától függ.
- Sikerdíj csak akkor igényelhető, ha a tanuló legalább folyamatosan 6 hónapot dolgozott a cégnél, és a képzés végén sikeres szakmai vizsgát tett.
- Sikerdíj összege: a tanuló szakképzési munkaszerződése végéig lehívható normatívák összegének 20%-a.
- Rövid távú szakképzési munkaszerződés esetén sikerdíj nem jár.

3. Összefoglaló táblázat

Foglalkoztatási forma	Adózás	Járulékfizetés	Biztosítási jogviszony
Iskolaszövetkezeten keresztüli foglalkoztatás	Szja-köteles (15%)	Nincs járulékfizetés	Nincs
Megbízási szerződés	Szja-köteles (15%)	18,5% TB járulék, ha a díj eléri a havi minimálbér 30%-át	Igen, ha járulékköteles
Egyszerűsített foglalkoztatás (EFO)	Mentesített keretösszeg felett szja-köteles (15%)	Fix összegű közteher	Nincs, a munkavállaló cask nyigdíj-, baleseti és álláskeresési ellátásra jogosult
Háztartási munka	Adómentes	Nincs járulékfizetés	Nincs
Hallgatói munkaszerződés (duális vagy gyakorlatigényes képzésben)	Adómentes a minimálbér összegéig	Nincs járulékfizetés	Nincs
Szakképzési munkaszerződés	Az Szkt. alapján meghatározott munkabér és a minimálbért meg nem haladó pénzbeli és nem pénzbeli juttatás adómentes	18,5% TB járulék, 13% szocho a személyijövedelemadó-köteles külön adózó jövedelmek után	Igen